

PARIS - LONDRES

El turisme organitzat com a indústria de masses ha donat un cop molt seriós a la literatura de viatges. Quan hi ha tanta gent que s'escampa per veure fantes coses, sorgeix el pudor que priva de donar per escrit les impressions viscudes per milers i milers de persones.

Sense parlar de l'avió —que compta amb la grandesa periòdica d'estremidores catàstrofes—, tenim les autopistes i els autotocs que les recorren carregats de gent que mira àvidament a través dels vidres. Aquestes petites comunitats ambulants configuren una nova afició, amb els seus habituals i fins i tot amb els seus fanàtics; generalment, està integrada per matrimonis d'edat madura i alguns joves —pocs— que s'hi deixen enganxar i que es passen el viatge rondinant. Per una curiosa circumstància difícil d'explicar, acostuma haver-hi a cada expedició dos o tres súbdits de països hispanoamericans, que fan la ruta amb un posat d'ensopiment i més aviat silenciosos.

Hi ha un patró que serveix per tallar-hi gairebé totes les converses. De cop i volta, algú diu: «L'any passat, la meua senyora i jo vam fer el Bènelux». I la parella més pròxima replica amablement: «Nosaltres no. Nosaltres vam fer els castells del Rin i la Selva Negra, que és una excursió preciosa». A partir d'aquí, es pot considerar encetat un tema al qual cadascú procura d'introduir-hi matisos personals. No falta mai un tercer que fa

entrada opinant que no hi ha res que es pugui comparar a la «Itàlia meravellosa». (Cada circuit té un títol concret, com les pel·lícules).

Itàlia lliga moltes voluntats. Hi ha força acord en el sentit de trobar-la bé i resulta que tots els veterans l'han «feta». La conversa va pel camí de les singularitats. Salta la pregunta: «Vostès van anar a Nàpols i a Pompeia?». I els veïns de seient responen: «Síiiil, Aleshores, el primer indagador vol saber si van visitar Montecassino i davant la negativa dels altres dos els engalla triomfalment que es van perdre el millor del camí. Comença un torneig amb cops i contracops i ningú no es resigna a presentar la seva col·lecció sense alguna peça que la distingeixi. La parella que no coneix Montecassino (inquieta i picada) regira la memòria en busca d'una esgrima convenient. Per fi, pregunta: «I vostès ¿han vist les Fosses Ardeatines?». Els interlocutors adopten una expressió d'estupor i de displicència: «No. On cau, això?». «A Roma!». I tot seguit, el matrimoni que s'havia perdut Montecassino, fa les paus assegurant solemnement que anar a Roma sense visitar les esmentades fosses és com no haver-se mogut de casa.

El preàmbul és per a acabar confessant que aquest any, a la meua dona i a mi ens ha tocat de fer «París-Londres», un

PARIS

viatge que té el títol suggestiu d'un grans magatzems comercials.

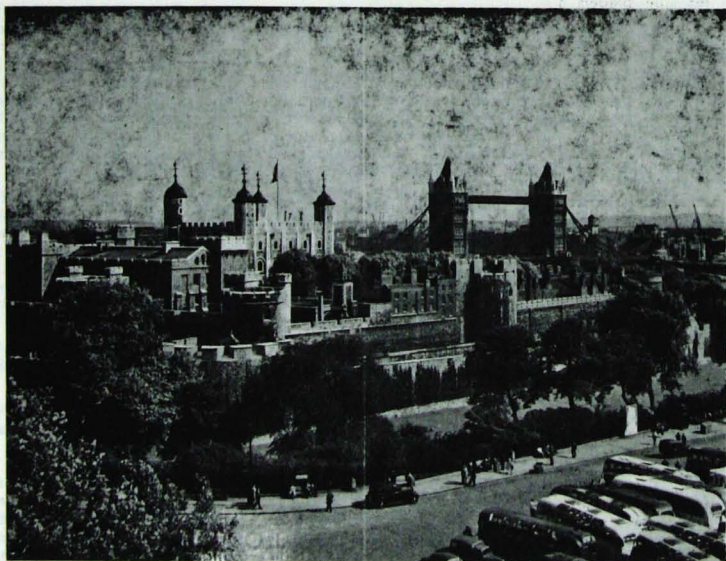
«Fer» per carretera i travessia marítima del canal ciutats de tal envergadura és ben bé una gesta de la nostra època, un empatx de quilòmetres, de monuments, de jardins i places i carrers, amb la torna de Versalles, Oxford, Windsor i el camp anglès. Un pensa que potser algun dels esforçats viatgers del segle passat —metòdics i resistents— s'hauria sentit reprès si li haguessin administrat de bursada una dosi d'aquestes proporcions, fardada —a més— amb el canvi de la guàrdia al palau de Buckingham, la visita a les joies de la Corona i una festa folklòrica nocturna amb gaiters escocesos.

De retorn, tan bon punt es comença a reprendre el bleix, es fa balanç. Si és cert —com sembla provat— que viatjant s'aprèn, ¿què hem après, ara? Una vegada admesa la renúncia de «fer-hi literatura», queden sotmesos a judici els petits ensenyaments pràctics i se m'apareix la qüestió de l'aigua. Deu ésser cosa de família, perquè entre els meus records d'infantesa hi ha la figura d'un oncle que recorria terres i poblacions jutjant-los, exclusivament, per la qualitat de la seva aigua.

Jo no arribo a tant. Vull dir que no en faig un punt exclusiu. Però he tornat amb la sorpresa, una mica pagerola, d'haver comprovat que a París i a Londres l'aigua que raja de les aixetes, a les cases particulars i als hotels, és bona. De la de Londres, fins diria que és molt bona pel que fa al sabor, admetent que també deu ésser-ho la seva potabilitat, ja que no hi ha cap avís ni prevenció en contra. De retop, es presenten les reflexions penoses: per què és tan dolenta l'aigua de Barcelona? Hem arribat a acceptar resignadament que el mal gust, la mala olor i —a vegades— fins el mal color d'aquest líquid són per al nostre bé, per a protegir-nos. Estem tan acostumats a donar per bones les coses dolentes que qualsevol dia ens baldaran i encara sentirem agraïment.

Cal creure que els problemes que han hagut de vèncer dues ciutats tan enormes i tan poblades són de més volum que els que haurà d'afrontar Barcelona quan ens decidim a fer senzillament consumible un element tan indispensable com és l'aigua.

PERE CALDERS

LONDRES